

عنوان مقاله:

رویکرد لایپ نیتس به علیت در نظام هستی

محل انتشار:

پنجمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

سیدسهراب محمدی جیرکلی - کارشناس ارشد فلسفه اسلامی

خلاصه مقاله:

به گفته گوتفرد ویلهلم ایب نیتس (۱۶۴۶-۱۷۱۶)، مواد همیشه عمل می کنند. علاوه بر این، از آنجایی که حتی مواد ایجاد شده محدود نیز به طور طبیعی تخریب ناپذیر و در نتیجه جاودانه هستند، مواد برای همیشه به فعالیت خود ادامه می دهند. مواد به طور علی عمل خود را مدیون چه چیزی یا چه کسی هستند؟ در زمان ایب نیتس، این پرسش کم و بیش به پرسشی درباره نقش علی خدا تبدیل می شود. آیا خدا تنها عامل اصیل در طبیعت است؟ یا اینکه سهم علی خداوند، دست کم در رشد عادی طبیعت، «صرفاً» در ایجاد و حفظ مواد آفریده شده است؟ خواهیم دید که ایب نیتس معتقد است که هم خدا و هم مواد آفریده شده مسئول تغییرات در حالت مواد هستند. سوال دیگری به ویژه برای فیلسوف قرن هفدهم برجسته است: چه نوع علیی در فعالیت اساسی وجود دارد؟ درست سی سال پس از مرگ ایب نیتس، دیوید هیوم اظهار داشت که تعریف خودش از علت مستلزم این است که «همه علل از یک نوع هستند»، یعنی علل کارآمد (یعنی مولد). نظریه علیت ایب نیتس در عوض علل کارآمد، نهایی و حتی صوری را ادغام می کند، زیرا سعی می کند با هماهنگی بدنام از پیش تثبیت شده، علیت واقعی را در میان چیزهای پدیداری توضیح دهد.

کلمات کلیدی:

ایب نیتس، علیت، گاه گرایی، هجوم فیزیکی، فلسفه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1646833>

